

Кароль Гвuzдзь
Karol Gwózdź

Приховані думки

Myśli ukryte

переклали
Варфоломій Ванот
Наталія Шліхутка

przełożyli
Bartłomiej Wanot
Natalia Shlikhutka

Випускова редакторка
Малгожата М. Пишибишевська

Координаторка видавничого процесу факультету Artes Liberales
Варшавського університету
Зузанна Росланець

Переклад
Варфоломій Ванот
Наталія Шліхутка

Літературне редагування й коректура
Юлія Мороз (укр.)
Варфоломій Ванот (сіл.)

Ілюстрації на обкладинці
Войцех Орлінський

Верстання й проєкт обкладинки
Войцех Орлінський

Рукопис вірша на с. 17 походить із колекції Міської публічної бібліотеки
в Семяновицях-Шльонських

Видання співфінансується факультетом Artes Liberales
Варшавського університету

© Copyright by Центр досліджень культурної спадщини
факультет Artes Liberales, Варшавський університет 2024
© Copyright by Видавництва Варшавського університету 2024
© Copyright by Кароль Гвездзь 2024

Факультет Artes Liberales
ISBN: 978-83-67605-12-0 (папір)
ISBN: 978-83-67605-13-7 (pdf онлайн)
Видавництва Варшавського університету
ISBN: 978-83-235-6299-3 (папір)
ISBN: 978-83-235-6307-5 (pdf онлайн)

Видавництва Варшавського університету
02678, вул. Смичкова, 5/7, Варшава
імейл: wuw@uw.edu.pl
книжковий інтернет-магазин: www.wuw.pl

Видання 1, Варшава 2024
Друк: Totem.com.pl

Głównie redaktorka
Małgorzata M. Przybyszewska

Koordynatorka wydawniczej procesu po stronie Wydawnictwa «Artes Liberales»
Zuzanna Rosłaniec

Przełód
Bartłomiej Wanot
Natalia Shlikhutka

Redakcyjno a korekta
Julija Moroz (ukr.)
Bartłomiej Wanot (sl.)

Bild na okłódce
Wojciech Orliński

Skłód a projekt okłódki
Wojciech Orliński

Rygnopis wjyrsza na 17. zajće pochodzi ze kolekcji Mjejskiej Publicznej
Biblijotyki we Symjanowicach

Publikacyjno finansowano uod Wydawnictwa «Artes Liberales»
Warszawskiego Uniwersytetu

© Copyright by Uostrzodek Zaangazowanych Podszukowań nad Kulturowym
Erbiznum, Wydawnictwo «Artes Liberales», Warszawski Uniwersytet 2024

© Copyright by Wydawnictwa
Warszawskiego Uniwersytetu 2024
© Copyright by Karol Gwózdź 2024

Wydawnictwo «Artes Liberales»
ISBN: 978-83-67605-12-0 (papier)
ISBN: 978-83-67605-13-7 (pdf online)
Wydawnictwa Warszawskiego Uniwersytetu
ISBN: 978-83-235-6299-3 (papier)
ISBN: 978-83-235-6307-5 (pdf online)

Wydawnictwa Warszawskiego Uniwersytetu
02-678 Warszawa, ul. Smyczkowa 5/7
e-brief: wuw@uw.edu.pl
internecowo ksyngarnia: www.wuw.pl

Wydawnictwo 1, Warszawa 2024
Druk: Totem.com.pl

Wykoz / Зміст

Przedmowa	9
Wkludzyńy	11
Передмова	13

Myśli ukryte / Приховані думки

* * * (Puste żwijnki serca...)	18
--------------------------------	----

* * * (Порожні звуки серця...)	19
--------------------------------	----

Smutek	20
--------	----

Печаль	21
--------	----

Brif bezdūmnego	22
-----------------	----

Лист бездомного	23
-----------------	----

Einsam	24
--------	----

Einsam	25
--------	----

Poćyryz	26
---------	----

Вервиця	27
---------	----

* * * (Blaskym uod słońca...)	28
-------------------------------	----

* * * (Промінням сонця...)	29
----------------------------	----

Do G.	30
-------	----

До Г.	31
-------	----

Egzorta	32
---------	----

Проповідь	33
-----------	----

Na klynczkach	34
---------------	----

На колінах	35
------------	----

Uodloz	36
--------	----

Пішов	37
-------	----

Stwjerdzyńy	38
-------------	----

Ствердження	39
-------------	----

Ańůł	40
Янгол	41
Uńna	42
Вона	43
Słowa ńypedźane	44
Несказані слова	45
Hymn porodu ślůnskigo	46
Гімн сілезької нації	47
* * * (Pńnoć juź zabrakło...)	48
* * * (Нібито вже немає...)	49
Żymjo z Auschwitz	50
Аушвіцький край	51
* * * (Hned uobrůca śe za śa...)	52
* * * (Незабаром озирнуся...)	53
Kůńec gruby	54
Смерть копальні	55
* * * (A nauobkoło ćisza...)	58
* * * (А довкола тиша...)	59
Cesta	60
Шлях	61
Nowsze wjyrsze / Нові вірші	63
Jasminum	64
Jasminum	65
Szkartka papjůru	66
Аркуш паперу	67
 Bjografjo	 70
Біографія	70

BRIF BEZDŰMNEGO

Chćoł bych wzbić śe wysoko
Tak by być bliżyj nieba
Być ńyzoleźnym uod żodnego
Ńy prościć uo szńita chleba

Żyć spokojńy jak liść na strůmje
Ńy czuć bůlu i ćyrpjyńo
Być wolnym jak ptok na niebje
Krziwdźe raus, do ujzdrzyńo

Z wjyrchu kukać na tyn uokrutny śwjat
Kaj ńynawiść rzůndźi i sům wojny
PrzepŰmńeć uo – zdo by śe – tyśŰncach lot
Iś tam kaj żywot spokojny

ЛИСТ БЕЗДОМНОГО

Я хотів би злетіти високо
Щоб бути ближче до неба
Де був би я незалежним
Де хліба просити не треба

Жити мирно, мов лист на дубі
Страждання й болю не знати
Ширяти вільно, як птах у небі
Кривду свою геть прогнати

Дивитись зверху на жорстокий світ
Де править ненависть, де війни
Забути, здавалося б, тисячі літ
Піти туди, де життя спокійне

SŁOWA NYPEDŻANE

Cesta krynto za nami
Przed nami bergi skaliste
Spůmńane můmyntami
Chwile downe, blank wjeczyste

Cuzamyn myśli zbjyrům
Teroz bez szans na przeżyće
A pamjyntać pamjyntům
Bliske nům serca biće

Uo szyba dyszcz zwůńi
Przedy mnům pusty wjeczůr
Słowa nypedżane
I zatracůne chwile

НЕСКАЗАНІ СЛОВА

Крутих стежин шляхи за нами
Попереду — скелясті схили берегів
А іноді вернусь думками
В часи забуті вже споконвіків

Думки в одне свої збираю
Тепер уже без шансів на життя
Та пам'ятати — пам'ятаю
Душі моїй близьке серцебиття

По вікнах чутно дощове бринчання
Самотній вечір тихо собі плине
Слова неказані, зітхання
Й назавжди втрачені хвилини

SZKARTKA PAPIŦRU

Cestům poleku zdo  e być
Żimny korytorz wyblakńyntych uokruchůw przeżyć

Uodległe stowo  e być ku tymu
Echo szymranych słów szkryfńynte
Na strzympkach roztarganych papjůrůw

Ze zdrzółym wbitym w pajynczyna chwil
Widżano z projektora moich wyuobrażyć
Prziłazi zdać  e sprawa
Co żimne uobleczyńe
Sklejůne ze skůrům ńy reaguje na żodyn dotyk
Mokrośćům uoblepjo  ało i umysł
I ńy dowo  e syjmnůńć
Ćůnży i duři
Ńywidocznośćům ymanuje

Ńy zmjarkowołech kjej
Wychłodzůny i wilgotny korytorz juź downo
Ńypozorn e zmjynůł  e w bezmjar ńysłyszanego larma, co zagłuszco
A nogi mjynkje choby z waty
Ńy stojům na żodnym pewnym grůńće

 latujemy w uotchłan
W keryj poznowůmy juź ino
Ledwo  yńe ludzi
Zdańa potykajům  e uo wargi
A ńyforymny bůl
Wyćyro nami zol
Bezgańbńe czuje przewoga
I  yła uo pjynć tůn srogszo
Nad naszym szpotlawym
 wistym płuc

АРКУШ ПАПЕРУ

До шляху стає подібний
Холодний коридор вицвілого досвіду

Віддаленим стає
Відлуння промимрених слів
Написаних на клаптах паперу

Втупившись очима в сплетіння моментів
Бачене з проектора моїх уяв
Доводиться осмислити
Що холодний одяг
Приклеєний до шкіри не реагує на дотик
Вологістю обліплює тіло та розум
Не дає змоги себе зняти
Обтяжує і душить
Випромінює невидимість

Я не побачив як
Холодний мокрий коридор вже давно
Непомітно став нескінченністю нечуваного галасу що заглушує
А ноги м'які наче з вати
Не стоять на перевіреному ґрунті

Падаємо в безодню
В якій упізнаємо
Ледве тіні людей
Речення спотикаються об губи
А безформний біль
Витирає нами підлогу
Я безсоромно відчуваю перевагу
І силу на п'ять тонн могутнішу
Над нашим кривобоком
Легеневим хрипом

Za plecami czuć coraz to barziej
Przysuwanyś chłodnyj ścany wiecznyj zmarzliny

A uodwaga czeko na swoje świadectwo...

(Za uoknym na dachy sujumś dźwjynki zwunuw
Na stoliku leży szkartka papjuru
Z nyszrajbnyntym ani słowym
Wartko trza było...
znojś co nyznane)

За спиною відчувається як дедалі більше
Наближається холодна стіна вічної мерзлоти

І відвага чекає свого свідчення...

(За вікном звуки дзвонів падають на дахи
На столі лежить аркуш паперу
Без жодного написаного слова
Швидко треба було...
знайти незнане)

Wbrew tymu, co godo mjano tego tùmiku poezyje, Karol Gwóźdz ñic ñy ukrywo przed uodbjyrociami swojij twórczości, co robi z ñego echt poety. Dźeli śe swoim przũnym, nadźejũm, ćyr-pjnym, jankorym, strachym, bũłym a żołym. Ñy ukrywo ñywjary w ludźi a wjary w to, co boske. Skuli tego, co «czowjek mo pũntniczo natura» – we Gwoźdzowych wjyrzszach czynsto wroco tymat cesty. Roz za czas to je wander po meandrach jaźni autora, kej ińdźij po śwjyntyj ślũnskij źymji – nale zowdy we poszukowańu prowdy.

(ze wkludzyńo)

Попри те що йдеться в назві цієї книжки, Кароль Гвүздзь нічого від читачів не приховує — і це робить його справжнім поетом. Він ділиться любов'ю, надією, стражданням, сумом, страхом, болем і жалем. Не приховує своєї зневіри в людей і віри в божественне. Оскільки «людина є паломницької природи», у віршах Кароля Гвүздзя часто фігурує тема дороги. Іноді це мандри меандрами самоти автора, іноді — святою сілезькою землею, але це завжди мандри в пошуках істини.

(з передмови)

www.wuw.pl

ISBN 978-83-235-6299-3

9

7 8 8 3 2 3 5 6 2 9 9 3

Center for Research and Practice
in Cultural Continuity

